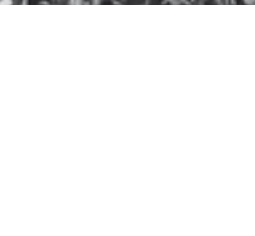
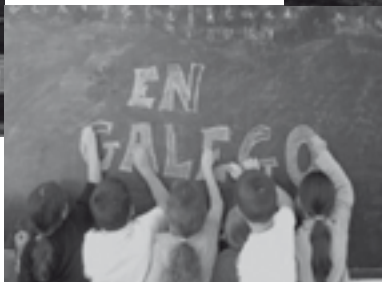

25 de xullo

Un país que paga a pena

A foto que fala

Baño de refresco despois do Cruceiriño (ver as páxinas centrais).
Boas vacacións para todos e todas os que as poidades gozar delas.
Vémonos á volta do verán.

O trasno Superioridades morais

Daniel López Muñoz

Estamos pampos polo afán do goberno por controlar a “fraude dos parados”. A vicepresidenta Soraya tivo con iso una importante metida de zoca, cando falou de máis de medio millón de parados aos que caxaran coa mans na fraude e, como consecuencia, penalizaran. Despois resultou que os casos de fraude eran moitísimos menos, que se trataba, en realidade, de prestacións retiradas por incumprimentos do tipo “non pasar a revisión no día que tocaba”. Pero había que ver a voz de satisfacción con que a Vice repetía a esa vitoria da maquinaria estatal contra esa manda

da Conselleira do ramo e *epígonas* contra os que *defraudan na RISGA*. Os marxinados e as descarreiradas seica son un problema orzamentario de primeira orde, con eses catrocentos euros disque cobrados pola cara. Pero acougade: xa se encargan elas de metelos en cintura!

E o *ABC* quita, no entanto, un especial sobre a fin “da superioridade moral de esquerda”. Mira ti. Pero que curioso que as máis empeñadas e os máis comprometidos en perseguir aos que fan chapuzas para sobrevivir e completar esas rendas de subsistencia sexan precisamente quen,

de pícaros defraudadores.

Hai unha obsesión compulsiva na dereita por deter a “sangría” que para as arcas públicas significan as paradas e os empobrecidos subsidiados. Na Xunta respírase esa mesma obsesión por parte

en plena crise financeira, foron incapaces de aproveitar o momento – o cabreo, a lexitimación, a desculpa do déficit público- para perseguir os defraudadores de vulto. Efectivamente, as cifras de fraude fiscal estimado no Estado español van de 20.000 millóns de euros ata os 89.000 millóns, quen sabe, pero si se sabe que esa fraude se nutre de grandes empresas e grandes fortunas, por non citar o choio ese das SICAV que é un truco para que os ricos non paguen impostos.

A única superioridade moral que quere a xente é unha clara defensa da igualdade e da transparencia. Así de fácil e de difícil. Comezando por un. Pero hai a quen lle doe máis un euro estragado para un miserias que un millón para un Blesa. Ben é certo que cando un xoga no equipo de Bárcenas o da moral ten que ser unha cousa relativista de todo. Só así se explica ese afán por “lavar a imaxe do equipo” axexando e criminalizando aos excluídos do banquete, que bastante ben se están a portar, dito sexa sen ánimo de provocar ao persoal.

Os que nacemos, ou crecemos, ou arraigamos nesta terra, temos moita fortuna. Xa non polo país de seu, inda que esta Galicia é dificilmente superable. Temos sorte porque, a pouco que sexamos xente que quere dar un sentido ao seu día a día, un sentido a esta vida máis ben curta que agradecemos e administramos, esa causa, ese sentido, está diante nosa, é un reto evidente e fermoso, e chámase preservar e mellorar Galicia, a súa fermosura e a súa identidade.

Encomendáronnos, logo, este tesouro, e algo temos que facer. Agasallo e tarefa, como todo o que paga a pena. Recibir, mellorar e transmitir. Facer memoria, rescatar o mellor do pasado, celebralo e avivecelo, recrealo e pasalo aos que veñen detrás. E, así, coa paisaxe, coa lingua, cos sabores, co patrimonio, coa

Galicia é agasallo e tarefa, como todo o que paga a pena nesta vida

forma de ser, coa maneira se sermos comunidade. Iso debe ser o cerne do 25 de xullo, o día da matria, da Terra Nosa, do dereito de sermos como somos, de termos institucións propias, de podermos vivir en galego en Galicia. E o deber de achegar a un universo plural e diverso a nosa color e o noso acento.

Esa parte esencial da celebración do día desta Terra fica por veces soterrada pola consigna e a convocatoria partidaria. Evidentemente que Galicia necesita forzas políticas propias; son imprescindibles. Pero os momentos de división e “tribulación”, as fases de desconcerto e conflito interno, non deben agachar o fundamental: Galicia e o seu futuro están por diante e por riba de calquera conxuntura ou desacordo das súas forzas políticas.

Por iso cómpre lembrar e conmemorar a nosa capacidade de resistencia contra a homoxeneización; os miles de grupos musicais que poboan as parroquias; as asociacións e comunidades que tecen o noso civismo de base; a xente nova emprendedora que fai agricultura de calidade volvendo á terra ou desenvolvendo webs en galego, ou deseño de produtos innovadores que se nutren do mellor da nosa tradición; as nosas comidas compartidas con alimentos sans da Galicia verde e da Galicia azul; o inxente deporte de base; as parroquias que fan país solidario; os movementos de resistencia contra a deturpación do rostro do país; tantas solidariedades anónimas que nos fan mellores cada día.

Viva o día que celebramos que somos o que somos, que isto é unha regalía e que paga moito a pena seguir na defensa desta terra contra calquera agresión, mesmo a que vén de dentro, que é a máis perigosa.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Polo que teño entendido diferentes institucións están traballando arreo para que a Ribeira Sacra sexa considerada Patrimonio da humanidade. Este título que concede a Unesco só vén a confirmar o increíble deste lugar cheo de historia e de increíbles paisaxes. Son increíbles os mosteiros que hai nas dúas beiras do río e sinto especial fascinación polo de San Pedro de Roca. Encántame ver as vides que se distribúen polas abas das monta-

ñas en forma de chanzos de escaleiras para dar viños coma o de Amandi ou o Mencía. É fascinante ir no catamarán por medio do río e sentirte pequeno ante semellantes ladeiras. Ou ir ata os miradoiros de Madrid e ver todos os canóns.

En Galicia contamos con catro títulos oficiais: A zona vella de Compostela, a torre de Hércules, o Camiño de Santiago e a Muralla de Lugo. Pero estou convencido de que a nosa terra

está chea de lugares que son patrimonio paisaxístico, cultural, arquitectónico ou inmaterial.

É unha mágoa que non nos sintamos máis próximos ao noso e teñan que chegar de fóra para que nos dean os recoñecementos que merecemos. A Ribeira Sacra é un deses lugares que merecen que nos sintamos orgullosos do que temos. Se cadra este verán é un bo momento de dar unha volta e volvelo vivir.

1

3

2

4

A peneira

1

Sedes, concello que creou **NARON** no 1835, celebra o Oenach o 26, espazo de intercambio ao xeito celta: xogos, artesanía, gastronomía. A 8ª cidade no troco de Vilagarcía. Ten pulo industrial, vivendas máis baratas e servizos. En Galicia hai 33.000 vivendas novas baleiras, nun estado con 45 desafuizamentos por día. Na foto, o edificio do concello.

2

Os consumidores pagan 5 veces máis do que gañan os produtores. Os intermediarios soben o cuádruplo a carne e as froitas 6 veces máis; porén, un grupo de agricultores de Rairiz da Veiga venden a través de **DAIQUÍ**, pola Internet, verduras, froitas ecolóxicas, segundo catálogo e pedido

3

Nin soñar ir de vacacións para o 16% dos galeg@s que nin chegan a fin de mes. Só buscan non afogar no mar da **MISERÍA**, e non se percibe saída despois do túnel, e menos para os 4000 cidadáns aos que cada día lles cortan a luz no Estado.

4

Científicos están a medir a presenza de 13 especies (pinto, congro, etc.) para garantir o futuro da frota artesanal formada por 3990 embarcacións das 4538 censadas. Os resultados difundiranse no outono na Coruña. Na foto, Natalia Laiño, de Boiro, integrante do Foro dos Pobos Pesqueiros, en Sri Lanka, unha defensora na FAO da **PESCA** artesanal.

5

7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

Despois do escándalo do mundial de fútbol, o ferrolán Xavier Gómez Noya, triple campión do mundo e Europa de **TRIATLÓN** vai entreternos no verán coa súa loita no mundial, que ten coma fitos, as probas de Estocolmo, o 24 de agosto e a gran final de Edmonton-Canadá, o 1 de setembro.

6

15.500 veciñ@s de crenza musulmá están a vivir o **RAMADÁN** -máis da metade é marroquí. Preto de tres mil son galeg@s. Na foto, a mesquita de Fazouro-Foz, unha das 20 que hai no país. Pero sofren eivas, e só hai 3 imáns penitenciarios.

7

O 16% dos españois residentes en Alemaña (120.231) arribaron dende o 2010 e son moz@s, que sofren o **PARO**. Dende o 2012 hai un 81% máis de desempregados de longa duración.

8

300 novas **COOPERATIVAS** en 4 anos avalían a súa raigame no tecido empresarial integrado por 1238 entidades e 90.000 socios. Crean emprego (19.000 directos) e incentivan a economía local e unha produción sostible.

☛ 27891 CERO (Lugo)
Teléf.: 982 - 55 78 41 - Fax 982 - 55 78 04
e-mail: sargadelos@sargadelos.com

☛ O CASTRO DE SAMOEDO
15168 Sada (A Coruña)
Teléf.: 981 - 02 09 37/62 02 00
Fax: 981 - 62 38 04
e-mail: ocastro@sargadelos.com

☛ Rúa Nova, 16
15705 SANTIAGO DE COMPOSTELA
Teléf.: 981 - 58 19 05 - Fax 981 - 58 58 88
e-mail: galeriasantiago@sargadelos.com

☛ Rebl, 56
15003 A CORUÑA
Teléf.: 981 - 22 26 04 - Fax 981 - 22 26 04
e-mail: galeriacoruna@sargadelos.com

☛ Provença, 274 - 276
08008 BARCELONA
Teléf.: 93 - 215 03 68 - Fax 93 - 215 01 79
e-mail: galeriabarcelona@sargadelos.com

☛ Conde Aranda, 2
28001 MADRID
Teléf.: 91 - 310 48 30 - Fax 91 - 310 48 30
e-mail: galeriamadrid@sargadelos.com

 GALERIAS
SARGADELOS

☛ Habana, 12
32003 OURENSE
Teléf.: 988 - 37 09 26 - Fax 988 - 37 09 28

☛ Rubalcava, 30 - 32
15402 FERROL
Teléf.: 981 - 35 37 14 - Fax 981 - 35 37 18
e-mail: ferrol@sargadelos.com

☛ Pza. Sto. Domingo
27001 LUGO
Teléf.: 982 - 22 78 04 - Fax 982 - 24 49 13
e-mail: sargadeloslugo@terra.es

☛ Urzáiz, 17
36201 VIGO
Teléf.: 986 - 22 00 50 - Fax 986 - 22 04 74
e-mail: info@galeriasargadelos.com

☛ Oliva, 24
36001 PONTEVEDRA
Teléf.: 986 - 85 25 84 - Fax 986 - 85 79 18

☛ Pza. de España, 2
27400 MONFORTE DE LEMOS
Teléf.: 982 - 40 26 57 - Fax 982 - 41 60 33
curgal@curgal.com

☛ Conde de Fenosa, 39
32300 O BARCO DE VALDEORRAS
Teléf.: 988 - 32 05 86

☛ Rúa Castelao, 52
36980 O GROVE
Teléf.: 986 - 73 09 68 - Fax 986 - 73 23 34
espiroide@yahoo.com

☛ Calvo Sotelo, 8
36580 A ESTRADA
Teléf.: 986 - 57 52 46 - Fax 986 - 57 02 94
sargadelos@astrada.com

Economía

Pedro Pedrouzo Devesa

Gowex: o moderno pícaro financeiro

Gowex é o último caso de estafa financeira. Unha empresa que falsifica a súa contabilidade aparentando realizar un volume de negocio inaudito no sector que explota: a wifi de balde. Gowex tiña todas as de gañar: auditada de forma defectuosa, amparada polo MAB madrileño (Mercado Alternativo Bolsista, creado para facilitar o financiamento das pequenas e medianas empresas a través da súa cotización bolsista nun mercado doméstico), e recomendada pola maioría dos analistas financeiros que asesoran os nosos investimentos e nos recomentan cales son os lugares máis seguros e rendibles onde investir os nosos aforros; unha versión tuneada do timo da estampíña que tiña todas as de gañar.

O engano tardou en desenmascararse. A sensación que che invade nestes casos é semellante a provocada nos casos de lentitude na xustiza ou nos de actuacións policiais impactantes: por que tardamos tanto en descubrir eses urdidos? Que falla nos nosos órganos de control que deixan desamparadas a demasiadas vítimas destes modernos pícaros ibéricos?

O engano financeiro agrávase porque se nos presenta cunha roupaxe engalanada, cunha seriedade impostada outorgada (antes máis que agora) pola palabrería bancaria, unha variante marxista (de Groucho) das partes contratantes duns bancos que nos fixeron crer que eran competentes e profesionais na custodia do noso diñeiro.

Amplifícase o engano porque os que auditan non o fan, os que controlan a calidade das empresas que cotizan nas súas *lonxas* non o fan, e os que recomentan en que investir... ás veces era mellor que calasen.

Unha das cousas que máis sorprenden do caso Gowex é a facilidade coa que conseguiu préstamos bancarios por máis de 36 millóns de euros nos últimos catro anos, anos que pasarán á historia como os máis ruíns na concesión de préstamos aos empresarios (parece que non para todos). Son os anos en que todo o miraban con lupa, pero cunha lupa que parece ser que estaba (e segue estando) algo distorsionada.

O peto común

Para moitas persoas xa chegou o período de vacacións, para outras as vacacións non chegarán pois non teñen un traballo remunerado. As crianzas xa despediron o curso escolar ata setembro, e xogan polos parques, praias e montes; moitas nais e pais fan encaixe de bolillos para, mentres seguen traballando, deixar as pequenas/os con avós e avoas, en ludotecas e campamentos; a conciliación da vida laboral e familiar segue a ser unha materia pendente para as empresas, sindicatos e institucións.

Pero, nos momentos que poidamos gocemos do verán, dos raios de sol, dos paseos na tardiña pola area húmida, da terra e a herba, das sombras dos castiñeiros, dos baños na auga do mar e do río. Gocemos da beleza que nos brinda a natureza, a visual, a sonora, a beleza das sensacións e emocións que provoca. Deitarse sobre a herba, e sentir que a terra sostén o peso do corpo, escoitar os paxaros, o movemento das follas, facerte parte da paisaxe, son sensacións que fan medrar o noso benestar. Cadaquén cos seus gustos, a natureza está aí e o goce que dela fagamos é unha opción: hai a quen lle gusta máis o son das ondas pola mañá, a quen lle apetece máis a bañadura da tarde, ou a quen o que lle apetece é sentarse nas rochas a delectarse cunha posta de sol. E o mellor, é que todas esas pinturas, esas composicións musicais e sensacións que nos brinda son de balde. Unha pequena reflexión: como tratamos nós toda esa beleza? No noso compromiso coa vida temos presente o noso compromiso coa nai terra? Ás veces esquecemos o seu valor, e non nos decatamos que de repente chega un verán no que non atopas xoaniñas, lucecús, no que non escoitas a música dos grilos... e de socato botas en falta cousas que pensabas que sempre estaban aí, agardando a que ti as desexaras ver.

O CARRABOXO por KOBE LOIS

Crónica do Cruceiriño

Un cruceiriño con tríscele

Alfonso Mascuñana

Os participantes no *Cruceiriño* atendendo as explicacións do moderador

Na Casa Grande de Vilanova, parroquia de Remesar, concello da Estrada, o día 12 de xullo do 2014

-E logo, por que pos ese título, meu?

-Ah! Direicho pouco a pouco; por partes. Primeiro fáloche do *Cruceiriño* e logo do *Tríscele*, e de todo o demais.

-Pois da-lle logho.

Pois mira, os *Cruceiros* foron uns encontros que se facían na prehistoria do que hoxe ven sendo *Irimia*. Tiñan

onde nace o Miño, Romaxe que se celebrou en setembro do ano 1978.

-Que interesante!

-Si. Daquela, tamén se falou da necesidade de crear unha asociación, co obxectivo de “promocionar a cultura e a espiritualidade galego-cristiá, solidaria cos máis débiles e en diálogo con calquera persoa ou colectivo comprometido nos mesmos valores”, que quedou rexistrada no Ministerio do Interior o 2 de Agosto do ano 1979 co nome de **Asociación Irimia**. Así

Foi unha pausa, un pensar no que hai que desenvolver e no que hai que corrixir

a súa parte de encontro festivo e a súa parte de reflexión e planificación. O nome víñalle de que os cruceiros son algo moi noso que, ás veces, están en cruces de camiños, onde é preciso tirar ben para un lado ou ben para o outro.

-Así é.

-O primeiro *Cruceiro* foi pouco despois do remate do Concilio Vaticano II. Nel tratouse da situación da Igrexa en Galicia e decidiuse facer a primeira Romaxe no pedregal de Irimia,

pois, 35 anos cumprimos o próximo día 2. O día 21 de outubro dese ano constitúese a primeira Directiva, en Vilalba, con 43 persoas asociadas.

-Que interesante! Que demasiao!

-Pois si. A partir daquel primeiro *Cruceiro* foi camiñando este colectivo de mulleres galegas e de homes galegos, dando a luz a nosa revista, as Romaxes, as Festas do Lume, os encontros de verán, as publicacións, etc. Como ves, un *Cruceiro* para nós é un fito, un chanzo, un algo.

-Vexo. Pero o do domingo non foi *Cruceiro*, senón *Cruceiriño*.

-Foi *Cruceiriño*, si. Cando nos xuntamos na Festa do Lume, en febreiro deste ano, apareceu a necesidade de facer un alto, e de falar verbo do desenvolvemento do noso proxecto en xeral, e da Revista e da Romaxe en particular.

-E logo?

-Nada extraordinario nin que non se tivera feito outra veces: sentíase a necesidade de ter ao día, de adaptar, de modificar o que fose de comenencia en cousas que nós apreciamos tanto. Nesa Festa do Lume, respecto á revista, déronse debates por exemplo sobre a súa situación económica, sobre se debía pasar a ser mensual ou non, sobre os seus contidos e persoas que colaborasen nela.

-Normal, é normal o de revisar de cando en vez eses aspectos; pór a maquinaria ao día. Os tempos van a toda pastilla.

-Así é. Os tempos están a mudar aceleradamente, como ti dis. Sobre a Romaxe abríronse debates sobre a orientación, extensión e contido da celebración. Sobre os lugares que se escollen, sobre os equipos que as preparan, sobre o interese que esperta e a asistencia que provoca.

-Xa.

-Alí xurdiu a idea de ter un encontro máis repousado, no verán, para tratarmos esas cousas. Démoslle en chamar *Cruceiriño* porque, sen ser da magnitude dun cruceiro, tiña que ser, e foi, unha pausa, un pensar no que hai que desenvolver e no que hai que corrixir do proxecto a medio prazo; encrucillada ao fin: un *cruceiriño*.

-E como o levastes?

-Pois elaborouse un guión aberto que axudase a organizar o diálogo, ao redor das aspiracións, fortalezas, oportunidades e resultados da revista e da Romaxe.

Un momento de descanso para coller forzas

-Seguro que vos enghedellastes un montón, porque vós, os maiores, poñédesvos a falar e, mi madriña!

-Non creas: primeiro que non eramos maiores, senón veteranas e veteranos, con maduración, vamos; segundo porque che había xente moza, algún viña de casar facía un mes. En total unhas trinta persoas. Tamén estaba un fato de cativas que gozaron da piscina e do lugar (as persoas maduras tamén gozaron da piscina, pero na tardiña, ao remate do faladoiro). Foise intervido bastante ordenadamente, sen saírmonos do rego, baixo a batuta de Lois para quen o de coordinar unha asemblea de trinta persoas éralle pan comido. Pola mañá, ata a hora do xantar compartido foron saíndo trazos xerais dos catro apartados.

-Como que?

-Pois mira, en xeral amosábase satisfacción e compracencia polo que se fai e agradecemento para as persoas que máis se entregan. Folgos e frescura para continuar. E sobre dese fondo foise respondendo aos catro elementos propostos e debullando criterios e aspectos de corrección e orientación. Pola tarde concretáronse cousas: por exemplo Revista quincenal, algún extra engadido cada trimestre, algunha nova sección. Da Romaxe concordamos uns mínimos, consistentes en ar-

tellar dous equipos separados, aínda que coordinados: de loxística-infraestrutura e de Celebración. A Celebración, que partise da espiritualidade e teoloxía, que moitas comunidades e grupos de Irimia están a vivir: sen falsas aparencias, aberta, simbólica, plural e festiva. Máis breve. Coa Quenlla. E ao fío de todo tomábase nota de persoas con responsabilidades voluntarias sobre os cambios.

-Pois aínda lle pegháchedes; que guai, que guai. Pero mira: *xantar compartido, piscina, Casa Grande de Vilanova...* Con que casta de traficantes vos xuntastes ho?

-Ai rapaza! Non sabes que nós adoitamos compartir o que temos? Escoi-

ta: Madó e Lois Ferradás teñen unha linda casa rural, a Casa Grande de Vilanova, lugar da parroquia de Remesar. E acolléronnos. Acoller, acoller, sempre acoller. Algunha xente xa foi durmir o venres. Por suposto que compartimos tamén xantar. As da casa puxeron unhas saborosas empanadas e ensalada, (que por certo, ficou, pois non puido competir co que, amais das ditas empanadas, cada unha de nós puxo enriba da mesa). Cousa bonita, coma sempre. Xa ves: *traficar, traficar...* traficamos con irmandade e tenrura.

-Que bonito! Que bonito. Pero aínda me tes que dicir o do tríscele.

-Agarda, que non rematei. Ás seis e media da tarde parouse de parolar e tivemos unha sinxela, non longa e moi propia celebración. Gustoume. Logo, fotos de grupo. Pagaba a pena. Mentres estabamos a posar falabamos do bo que sería repetir ciclicamente os *Cruceiriños*. Non che son “Cruceiros,” pero é que estamos a pór moito en valor as microexperiencias. Farémolo?

-Insisto, e o de tríscele, a que vén?

-Cousa bonita tamén os trísceles. Como adoitan ser os trísceles?

-Pois redondos.

-Moi ben, Sabeliña! Así foi o *Cruceiriño*: REDONDO.

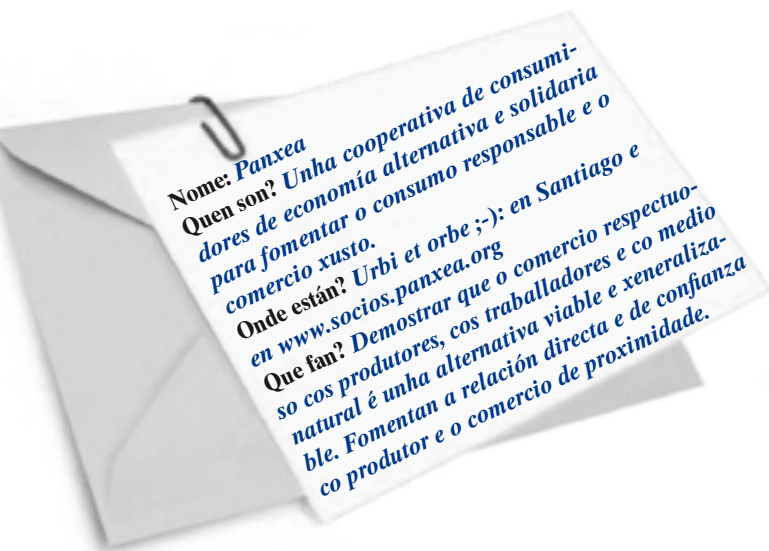

Foto do grupo para historia irimega

Entrevista

Manuel Vicente, presidente de Panxea

Beatriz García Turnes

Panxea naceu no ano 1995 como asociación sen ánimo de lucro, pero no 2010 evoluiu a sociedade cooperativa e abriu unha tenda na rúa da Rosa, en Santiago. De todo isto falamos con Manuel Vicente, actual presidente da cooperativa.

PANXEA

Manuel, que é Panxea e cales son os seus obxectivos?

É unha cooperativa de consumidores que aposta polo comercio xusto, polos produtos locais e polo ecolóxico, porque entendemos que as decisións de compra que facemos son o noso gran de area para mellorar o mundo. Somos, xunto coa Cova da Terra, unha das primeiras organizacións galegas que traballou en comercio xusto. Hai 4 anos vimos que a nosa actividade tiña mellor encadramento como cooperativa de consumidores.

Por outra banda, dedicámonos á sensibilización, a difundir o que é o cooperativismo, o comercio xusto, a soberanía alimentaria...

E como facedes esta segunda parte, a de sensibilización?

Inicialmente centrábámola en elaborar materiais didácticos e en impartir relatorios en ámbitos socioculturais

e educativos. Tamén traemos produtores do Sur que contan as súas experiencias. Agora, sen abandonar esa liña, a nosa aposta máis importante é ter unha tenda aberta ao público. Con ela queremos demostrar que o comercio xusto que nós promovemos é viable e, daquela, xeneralizable. Se o noso fin fose unicamente o consumo responsable dos socios, teríámolo máis doado organizándonos entre nós como grupo de consumo. A tenda

A tenda é un esforzo importante co que queremos demostrar que se pode facer economía real dende os nosos principios e visibilizala.

aberta a todo o público é un esforzo económico importante co que queremos demostrar que se pode facer economía real dende os nosos principios e visibilizala.

E que tal vos vai nesa angueira?

Ímola virando. A nós a crise tamén nos afecta pero entendemos que esta é unha aposta de futuro pola que paga a pena esforzarse e que a medio prazo triunfará. Neste momento

temos en marcha unha campaña de captación de socios, calculamos que con 30 máis a nosa estabilidade estaría garantida.

Os socios en Panxea son fundamentais, a alma do proxecto. Algúns contribúen máis coas súas compras, outros co seu tempo, pero con seguridade isto non sería viable sen eles. Na nosa campaña falamos das vantaxes que ten comprar en Panxea sendo socio -prezos máis baratos; acceso a

produtos frescos, como peixe, froita ou verduras ou o novo servizo de reparto a domicilio en bicicleta que estamos implantando- pero o máis importante é que, sendo socio, sostés Panxea e contribúes a levar adiante a súa filosofía. Iso é o mellor que podemos ofrecer e iso é o que leva a xente a entrar en Panxea.

Os socios participan na toma de decisións?

O funcionamento de Panxea é moi horizontal. Artéllase a través das reunións semanais de socios que se convocan os martes e nas que se toman todas as decisións de maneira democrática, tanto as propiamente comerciais como as de sensibilización.

O COMERCIO XUSTO

Manexades un concepto de comercio xusto un pouco diferente ao centrado na importación de produtos procedentes do Terceiro Mundo, non si?

Non diferente, máis amplo. O comercio xusto naceu para garantir a equidade nas relacións comerciais Sur-Norte, pero nós, igual ca outras organizacións, vimos que era necesario aplicar os seus principios ás relacións comerciais Norte-Norte.

Vós inclinádesvos por favorecer o consumo de produtos locais e de temporada. Por que?

Nós traemos azucre, cacao ou café dos países do Sur, pero non atoparás en Panxea mazás de Chile, por exemplo, porque a mazá é un produto que se dá aquí. Traelo do outro lado do mundo non é sostible: contamina, porque incrementa as emisións de CO₂; contribúe á redución da biodiversidade, porque as producións a grande esca-

la priman determinadas variedades, non polo seu sabor, senón por seren visualmente máis apetecibles e pola súa facilidade de conservación, que lles permite aguantar o transporte e o tempo que pasa dende que se recollen ata que se poñen á venda. Iso no que se refire á ecoloxía.

Pero hai máis...

Un dos principios do comercio xusto é reducir os intermediarios, de maneira que unha parte superior do prezo que paga o consumidor beneficie o produtor. Iso é complicado na importación de produtos do Sur, pero doado de facer cos veciños. Nós

Traemos azucre, cacao ou café dos países do Sur, pero non atoparás en Panxea mazás de Chile, por exemplo, porque é un produto que se dá aquí.

establecemos unha relación directa cos produtores aos que lles mercamos os queixos ou o peixe. Iso tamén nos permite manter con eles unha relación persoal e montar un sistema comercial baseado na confianza. Coñecémolos, visitamos as súas explotacións e sabemos como traballan.

A CRISE

Considerades que Panxea pode contribuír dalgún xeito a saír da crise, a soportala ou a que crises deste tipo non se produzan?

O que nós intentamos facer é poñer en valor a produción e o traballo dos labregos e da xente que fai pesca artesanal. Queremos darlles saída aos seus produtos, difundir a súa calidade e traballar a filosofía do pequeno, do próximo e do local, que é o que permite crear tecido social aquí.

Dende o inicio da crise os partidos de dereita defenden a austeridade, e os da esquerda, fomentar o consumo.

Non renxe algo iso de incentivar o consumo nunha cooperativa que promove que este sexa responsable?

Non se trata tanto de aumentar o consumo como de derivalo a proxectos que benefician a xente común, orientalo a produtos locais e que garantan os dereitos dos produtores. Non temos que consumir máis, senón doutro xeito.

En Grecia, onde a situación é aínda máis dura, as vendas en tendas de comercio xusto aumentaron coa crise, porque a xente tomou consciencia de a quen quería darlle os seus cartos.

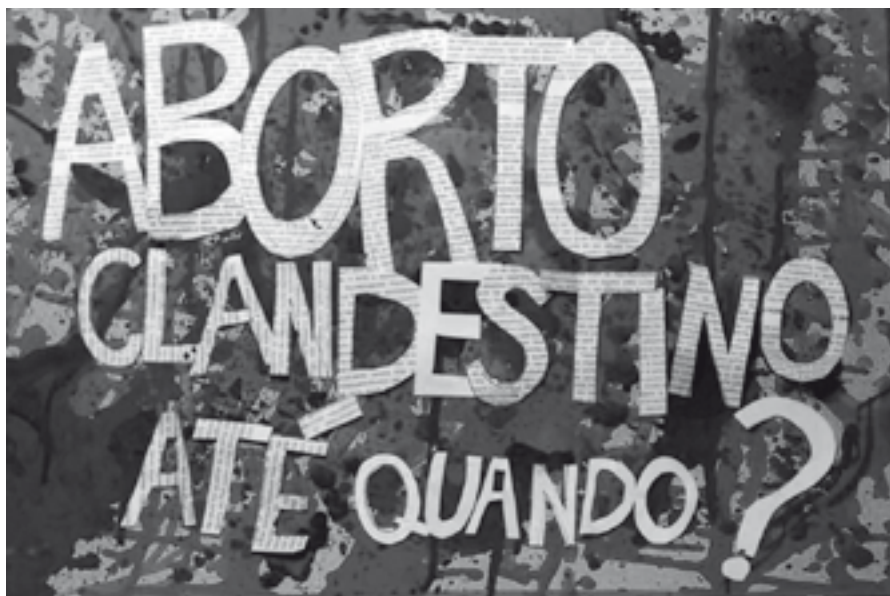
E aquí? Tamén sentides que sodes cada vez máis ou védesvos un pouco sós nesta loita?

Nós inserímonos nunha economía alternativa solidaria da que forman parte outras organizacións coma Fiare ou o Peto, por exemplo. Panxea intégrase en diversas redes e os nosos socios están tamén noutros proxectos. A nosa cooperativa ten sentido dentro dun ecosistema de asociacións e de institucións sociais que traballan na mesma liña.

Actualidade A tremenda cuestión do aborto

Xosé Chao Rego

Publicamos a segunda entrega deste artigo de Pepe Chao, escrito hai anos, ao fio do debate que se abriu sobre a primeira Lei de despenalización da interrupción voluntaria do embarazo. Como indicabamos no número anterior, continúa a ser en gran medida un artigo de total actualidade, precisamente agora que se pretende repenalizar (confundindo moralidade con legalidade) e crear de novo unha situación hipócrita e social e sanitariamente perigosa.

A cuestión científica de cando empeza a haber persoa, non está aínda resolta.

A lei despenalizadora

A ninguén se lle obriga a abortar. A lei non manda, regula. Parece claro que o código español vixente non funcionaba neste asunto do aborto, porque, ao ser constantemente burlado, especialmente polos que tiñan posibles económicos, non regulaba comportamentos. E una lei que non se cumpre, non serve para o ben común, hai que derrogala.

Pero é que, ademais, de feito, convertíase nunha lei de excepción que prexudicaba ás que non tiñan medios económicos ou información para cruzaren a fronteira e tramitar un aborto, clandestino aquí, legal noutros países. E a hipocrisía colectiva facía de comparsa dunha situación por todos coñecida.

Polo tanto, o elector eventualmente católico non ten por que votar nin si nin non ao aborto, pois trátase simplemente dunha lei despenalizada-ra que non obriga a ninguén. A súa

conciencia cristiá pódoo levar a non impoñer por lei aos demais o que non corresponde á conciencia unánime colectiva, senón, dado o caso, á súa moral. É que todos os demais teñen o sentido moral pervertido? Soamente a igrexa,

e esta católica –hai outras igrexas máis tolerantes– é a que ten discernimento moral? A pretensión de ser intérprete dunha suposta lei eterna

de Deus encarnada nunha lei natural inamovible xa non goza de apoio filosófico. Polo demais, toda comparación é odiosa, e a equiparación do aborto e crimes diversos é, cando menos, unha incorrección que non presta atención ás magnitudes tan distintas que se comparan, con motivacións ben diferentes e mesmo inconfesables. Tales comparacións poden encubrir actitudes ideolóxicas máis ou menos conscientes.

E unha crente, que?

Se unha muller cristiá decide abortar, que habemos dicir? O asunto resulta espiñento e entramos nel confesando a nosa perplexidade, por tres motivos: polas nosas propias dúbidas de crente e pola contundencia dogmática con que as resollen tanto os que afirman que todo aborto é un crime –un infanticidio!– coma polo tamén dogmatismo dos que aseveran que é un asunto que non ten maior importancia da que o trauma que padece a muller implicada.

A nosa incerteza provén, en primeiro lugar, dunha cautela científica. Non abonda con afirmar, emocionalmente, a criminalidade do aborto; hai que escoitar a voz da bioloxía e das ciencias xenéticas e saber se a vida que

se interrompe -sempre por razóns graves- é propiamente vida humana. Non existe unanimidade en decidir cando se produce a hominización. O mesmo teólogo Kan Rahner afirmaba: “entre o óvulo fecundado e o organismo animado polo espírito existen varios graos biolóxicos que aínda non son homes”.

Algo máis ca bioloxía

Ninguén pode negar que o feto é algo humano, pero, é unha persoa? Dende logo, vai camiño de selo e a xestación é un proceso continuo que conduce a que “esta parte” do corpo da nai leve á autonomía do ser humano; non tan grande a autonomía que non precise dunha segunda “xestación” a partir do mesmo nacemento. Porque o chegar a ser persoa -o devir humano- é algo máis ca un proceso mecánico ou biolóxico. Non é un mero acto de fecundación, senón un desexo de procrear un neno. E todos sabemos o que significa o nacemento dun neno non querido, do que a voz do pobo afirma que é mellor que non nacesse, “para telo así”.

Non imos dilucidar aquí a cuestión científica de cando empeza a haber persoa e, polo mesmo, suxeito de dereitos humanos. Repetimos: por máis que se diga en contra, é unha cuestión hoxe amplamente debatida, non aínda resolta. A esta incerteza correspondían as discusións da teoloxía escolástica que falaba do momento da infusión da alma: algúns mesmo precisaban que era aos 40 días para o home, e aos 80 para a muller.

Aduzamos un exemplo análogo no que a moral católica cambiou de parecer; o caso de perigo de morte dunha nai que ía parir. A tradición afirmaba que non se podía provocar a morte do neno e que había que deixar morrer á nai para salvalo. Aquí vemos un caso no que hai que escoller entre dúas vidas e procurar, non un ben, senón o mal menor.

A decisión de conciencia

Existe unha vella teoría da teoloxía moral escolástica que se chama *o probabilismo*, e que se pode expresar así: cando unha opinión é probable, pode seguirse aínda que non sexa a opinión máis probable, con tal de que sexa suficientemente probable. Esta teoría tradicional concédelle ao crente a facultade de ir formando unha conciencia firme dende a súa conciencia dubidosa. Agora ben, dadas as opinións diversas dentro mesmo do cristianismo e da súa teoloxía, estamos nun caso de probabilismo.

A derradeira instancia correspóndelle á muller xestante

A este principio podería acollerse unha muller cristiá no caso de ter que decidir -e todos os crentes á hora de opinar-, optando dende a liberdade perante unha ensinanza do maxisterio non infalible -que prohíbe o aborto en todo caso, polo que non é cuestión de entrar en discusións sobre casos concretos-, e diante dunha lei que resulta vulnerada normalmente e que socioloxicamente se converteu en inxusta.

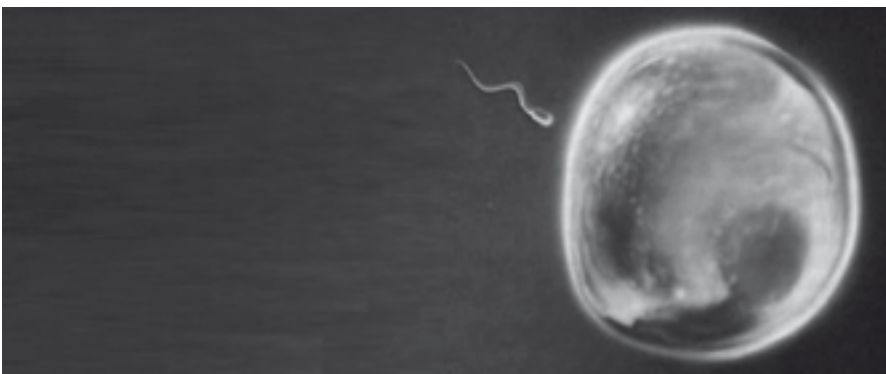
A moral católica é unha moral de principios e corre o risco de perder de vista os casos concretos, tal como sucede cos novos problemas de bioética, sobre os que a Igrexa e a Humanidade non te-

ñen experiencia e que, con todo, queren encaixonar en principios, cando os máis de nós estamos sumidos na perplexidade. Segundo a Escolástica e o mesmo san Tomás de Aquino, as circunstancias poden modificar a natureza dun acto e darlle a especificación moral. A moral católica moderna esqueceu demasiado este aspecto.

En resumo

O aborto sempre é un mal, dixemos. Pero a muller involuntariamente xestante pode atoparse perante un conflito de valores: a vida do feto e a súa propia vida ou saúde, física ou psíquica. Se no conflito opta libremente polo aborto, daquela está optando por un mal, pero que neste caso calibra coma mal menor. O aborto nunca será un ben maior.

A cuestión é tremenda e cada caso require unha decisión de conciencia moi personalizada. Sempre a favor da vida. A derradeira instancia correspóndelle á muller xestante. Se alguén á nosa beira decide libremente -coa liberdade posible, neste caso moi condicionada- interromper o proceso vital do que leva nas entrañas, non seremos quen a condenala. Cómprenos algo máis: acompañala na súa decisión dende unha fraternidade que a axude a superar o trauma e a non afogar na culpabilidade que lle poden fomentar tantas intrasixencias. Se alguén considera esta actitude coma un aplauso ao aborto, é problema da súa vontade, que Deus queira que sexa boa.

O noso taboleiro

Redacción

O próximo 22 e 23 de agosto, na Raíña, en Cabrui, celebraremos o Encontro de Urca. Desde hai un tempo vémonos na Raíña, un lugar especial onde nos acollen as persoas que están a traballar neste proxecto compartido. Unha casa aberta onde poder abrir o corazón, onde cada un aporta o mellor de si, onde SENTIR. Se non o coñecedes, paga a pena vir á Raíña.

O fío condutor de Urca será *A pobreza* e, como non, *os corazóns* que latexan e que van poñendo luz a cada realidade pequena do noso contorno. Analizaremos a nosa realidade máis inmediata: a pobreza no século XXI; os procesos de vida das persoas que están na rúa; a soidade...que se sente, como evitar o baldío. Nesta sociedade sen recursos, con desafuzamentos, Como axudar na pobreza. Como vivir desde a radicalidade do Evanxeo. Como vivir dende a radicalidade da pobreza.

Con todo isto fiaremos a Urca deste ano, esa barcaza que estará chea de arte, de música, de pensamentos e, sobre todo, de encontro.

O día 22 é a festa da Raíña. Estamos todos convidados a participar nesta romaría, á que se une Urca. Gozaremos do día sen présas, sen horarios. Pola noite teremos unha foliada, unha romaxe, á que todos/as estades invitados a participar, a cantar e a festexar.

Xa o día 23 teremos o Encontro de Urca, no que todas e todos participaremos deste tema que vos propoñemos: pobreza e corazón, corazón e pobreza. Faremos o pan e o queixo, como o faciamos desde hai anos nas casas das nosas aldeas, compartiremos xantar e vida.

Quedas convidada e convidado, tes un lugar onde expoñer a túa inquedanza, os teus desexos, **AGARDÁ-MOSTE**. Máis información en facebook *Urca Solidariedade Encontro* ou no teléfono 629667947.

EDITA: Asociación A. IRIMIA

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUBSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / subscripcións@asociacion-irimia.org

Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: NOVACAIXAGALICIA, CC/2080-0349-85-3040005822- Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.000 exemplares

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: TÓRCULO Artes Gráficas

DESEÑO E MAQUETACIÓN: TallerDD (Ninfa, Riveiro, Martínez)

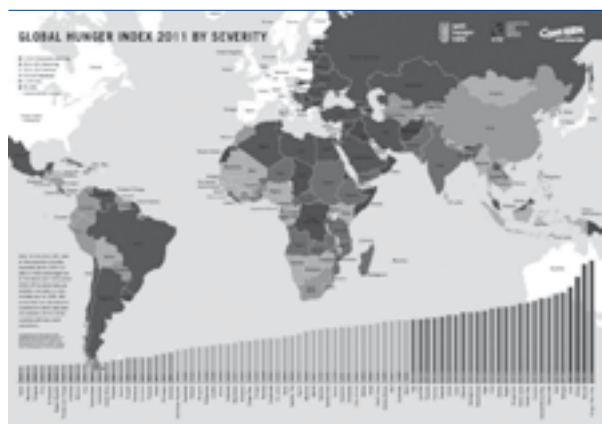
DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓ ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

FEITO EN PAPEL RECICLADO

Boa Nova

Estamos ante un relato que aparece recollido polos catro evanxelistas, o que xa nos indica coma esta “multiplicación” dos pans e dos peixes deixou unha fonda pegada nas primeiras comunidades cristiás. Xesús refírase a un lugar deserto e afastado. Non vai ser a única vez que o faga ao longo da súa vida. Non sabemos a causa desta marcha, mais ben podería ser por precaución, tras coñecer a noticia da morte de Xoán. O que parece claro é que o medo non move os seus pasos nin tampouco actúa atendendo a determinadas “tácticas”. Sexa o que for buscar, ao se atopar na outra beira do lago con aquel xentío, compadeceuse (treméronlle as entrañas, literalmente en grego) e actuou.

E Xesús actúa con milagres, mais que nada teñen que ver cos trucos de predixitador que fan aparecer obxectos da nada. Sentindo nas súas entrañas a dor das persoas, dos excluídos da sociedade, acólleos, valóraos, “reinsértaos”, en definitiva, cúraos.

O centro do relato xira arredor do “dádellel vós de comer”. Ante as preocupacións dos discípulos sobre aquela xente famenta, polo seu desexo de que cada quen fose procurarse (comprar) o seu sustento, Xesús non os reprende, nin lle dá un discurso sobre os principios éticos da súa mensaxe: pon na práctica o que significa vivir o Reino de Deus. Din os expertos que este relato do pan e peixe compartido é unha anticipación da Eucaristía, xa que as palabras e xestos que se recollen no versículo 19 aparecen utilizadas nas celebracións das primeiras comunidades cristiás. Mais este compartir, en si mesmo, é un sacramento, unha Eucaristía real onde quen seguen a Xesús viven o Reino en presenza de Deus.

José A. Martínez

O ECO

Máis de 870 millóns de persoas pasan fame no mundo (datos FAO, 2014). Un terzo das mortes de cativos menores de cinco anos en países empobrecidos están relacionadas coa desnutrición (UNICEF, 2013). Nestes países, un de catro cativos sofre retardo na talla, o que significa que o seu desenvolvemento físico e mental está afectado pola desnutrición. No meu centro educativo, detectamos polo menos oito alumnas/os viñan sen comer ao centro este ano. Se sabemos, dicimos, mesmo rezamos, que o camiño está en compartir, como o facemos?

DOMINGO 3 DE AGOSTO. XVIII DO TEMPO ORDINARIO

A PALABRA. Mt 14, 13-21

Naquel tempo, cando soubo Xesús da morte de Xoán, retirouse de alí nunha barca a un lugar deserto e arredado. En canto a xente o soubo, foino seguindo por terra desde as vilas. Así, cando desembarcaron, atopouse cun gran xentío. El, conmovido, curou a todos os enfermos. Chegada a tarde, os discípulos foron onda el e dixéronlle: “O lugar está moi arredado e a hora moi avanzada: será mellor que despidas a xente para que vaian ás aldeas e merquen comida”. Xesús díxolles: “Non precisan marchar, dádellel vós de comer”. Eles responderon: “Aquí non temos máis ca cinco bolos de pan e mais dous peixes”. Pero Xesús replicoulles: “Pois, traédemos aquí”. E mandando rescostar á xente na herba, colleu os cinco bolos e mailos dous peixes, ergue a mirada ao ceo, dixo a bendición, partiu os bolos e déullelos aos discípulos, que á súa vez llos pasaron á xente. E comeran todos até se fartaren, enchendo coas sobras doce cestas. Os que comeran eran uns cinco mil, sen contar mulleres e nenos”.

A CLAVE

A PALABRA

Falando da lingua

Lidia e Valentina

Paxariño voador, polo
aire vas dicindo...

Estás fraco coma un arao!!!

O verán e as vacacións deben aproveitarse para o descanso. Pódese viaxar ou non, pero si que debemos parar de correr e mirar ao noso arredor, sobre todo se temos ao lado nenos e nenas

que cada vez viven máis afastados da realidade ambiental do seu contorno próximo. Lémoslles a obra do *Merlo branco* e non a entenden porque non teñen nin idea de que color son os merlos. Non é que nós sexamos grandes -nin sequera medianas- ornitólogas, pero haberá que esforzarse algo para saber que polo aire andan moitos tipos de paxaros. Tampouco pretendemos distinguilos todos, pero ter coñecemento de que existen o peto, a laverca, a cotovía, a andoriña, a carriza, o paporrubio, o pardal, o xílgaro, a rula ou a lavandeira... Dos desta listaxe seguro que algún voa cerca de onde nós esteamos, só temos que pararnos a observar e a escoitar. En internet podemos atopar páxinas nas que se recollen os debuxos, os seus nomes en galego e o son que emiten (se buscades a entrada “Paxariños2” en www.infantilamaia5.blogspot.com.es, atopades os máis comúns)

Decatámonos de que os nomes que máis sabemos son precisamente os de especies que non temos moi preto: a cegoña, o cisne, o flamengo, mesmo o pelicano (ollo! palabra grave en galego), pero non temos nin idea de que

se os que vemos cando nos achegamos á costa son corvos mariños, paíños, ou gaivotas. Por certo, gaivotas hai por aí 20 especies (gaivota chorona, polar, escura, cana, de bico fino, pequena, alegre, de cabeza negra, de ollo branco ...). Araos case non hai e non tentedes cazalos que non teñen moito que comer, de feito dise “Estás fraco coma un arao”

E deixamos a listaxe para recordar, repasar ou aprender unha canción, que tamén se usa como xogo para eliminar ou elixir a alguén. Ten moitos finais diferentes, aquí deixámosvos o máis común; durante o verán, mandádenos a vosa versión.

Pico, pico, mazarico,
quen che deu tan longo pico?
Deumo Deus “pra” repicar;
repiquei e repiquei;
tres granciños encontrei
e leveinos ó muíño;
o muíño a moer
e os ratos a roer
e collín un polo rabo
e tireino ó outro lado.

Bo verán!

O Fachineiro das letras

Filgueira

Pois armouse unha lea xeitosa co gallo da elección de Filgueira Valverde para o Día das Letras do próximo ano. Aféanlle algúns o seu pasado falanxista, a súa alcaldía en Pontevedra durante o franquismo, o permiso a ENCE na ría. Si, foi un dos deles. Outros din que como son os mesmos nomes os que están en todas as institucións neste pequeno recuncho do mundo, pois que hai certa tendencia endogámica a perpetuar os do círculo de cadaquén. Pero claro, o que se homenaxea é un home de Letras, non as ideas que profesase. Outramente habería que retirar a homenaxe de Cunheiro ou a Risco? Lem-

bremos que o de Mondoñedo escribiu que se resistía a aceptar que o voto de Nixeria valesse na ONU o mesmo ca o de Irlanda ou Portugal; ou cando observou, antes de entrar nunha caseta dunha feira do libro na que antes asinara Marcelino Camacho, de CCOO, que habería que desinfectala. E que descubrir de Risco, que pasou de escribir *Teoría do nacionalismo galego* a facerlle poemas a Franco? A Academia é un sitio de -sobre todo- homes que por xunto suman dous milenios, pero son os mesmos que escolleron a Novoneyra, a Lois Pereiro ou a Vidal Bolaño.

A.Q.